

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор університету
д.і.н., професор

_____ Олексій НЕСТУЛЯ
« ___ » _____ 2024 р.

ПРОГРАМА
фахових іспитів для вступників за ступенем Магістр
спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки»,
освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Рекомендовано до затвердження
на засіданні приймальної комісії
протокол № ___ від « ___ » _____ 2024 р.
Відповідальний секретар
приймальної комісії
_____ Олена ГОРЯЧОВА

Полтава 2024

Упорядник: **Шара С.О.**, к.пед.н., доцент кафедри педагогіки та суспільних наук Полтавського університету економіки і торгівлі

Рецензенти: **Петренко І. М.**, завідувач кафедри педагогіки та суспільних наук, д.і.н., професор
Тодорова І.С., доцент кафедри педагогіки та суспільних наук, к психол. н.

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та суспільних наук «29» березня 2024 р., протокол № 7
Зав. кафедри
_____ проф. Ірина ПЕТРЕНКО

Пояснювальна записка

Знання загальної педагогіки дозволяє спроектувати розвиток у здобувачів освіти системи компетентностей, підготувати їх до виконання соціальних ролей і професійних функцій.

Фахове вступне випробування із для здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки за освітньою програмою «Освітні, педагогічні науки» проводиться як комплексна перевірка у вступників знань, умінь, навичок, інших компетентностей із теорії виховання та дидактики.

Вступник має продемонструвати:

- *знання й розуміння* законодавства в галузі освіти, завдань загальної педагогіки, її предмета, базових понять, методів педагогічних досліджень; суті процесу виховання; чинників розвитку особистості (спадковість, середовище, виховання, активність особистості); законів і закономірностей виховання, методів, прийомів, засобів виховання; змісту й напрямів виховання; законів і закономірностей навчання, методів, видів, технологій навчання, форм організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, змісту освіти й підходів до його формування;

- *критичне осмислення теорій, концепцій, технологій* навчання, виховання, розвитку, формування особистості; інновацій у галузі освіти;

- *когнітивні та практичні уміння/навички:* формулювати цілі навчання й виховання; вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку особистості; визначати шляхи реалізації принципів навчання й виховання; добирати дієві методи, прийоми й засоби навчання й виховання; утілювати на практиці різні форми організації освітнього процесу; створювати умови для

організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти, використовувати в освітніх цілях потенціал різних видів і форм контролю; реалізовувати на практиці етапи формування колективу як соціальної групи.

- *комунікаційні уміння*: демонструвати педагогічну культуру, різні стилі педагогічного спілкування; ухвалювати рішення у відповідності з педагогічними закономірностями; самостійно аналізувати педагогічні явища, обґрунтовувати власну позицію з посиланням на педагогічну теорію й практику; усвідомлювати зв'язок між педагогічним впливом і його наслідками, проектувати педагогічні ситуації; інтерпретувати педагогічні джерела,

- *сформованість суджень, що враховують соціальні, наукові й етичні аспекти* педагогічної діяльності: порівнювати освітні системи країн світу за принципами подібності чи відмінності з метою усвідомлення унікальності особливостей національної освітньої системи та шляхів її вдосконалення; аналізувати стан і перспективи розвитку системи освіти в Україні в цифрову епоху.

Під час відповідей на питання програми фахового вступного випробування вступник має показати достатній обсяг теоретичних знань, уміння самостійно застосувати ці знання на практиці, володіння інструментарієм педагогічного дослідження, здатність аналізувати й розв'язувати професійні завдання в типових і нетипових ситуаціях.

- *Фахове вступне випробування для здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки за освітньою програмою «Освітні, педагогічні науки» проводиться у формі екзамену, під час якого кожен вступник виконує три завдання, вміщені в обраному ним білеті.*

Програма фахового іспиту

Тема 1. Загальні основи педагогіки

Педагогіка як наука про навчання, виховання, розвиток, соціалізацію особистості. Предмет і завдання педагогіки, основні категорії педагогіки. Зв'язок педагогіки з іншими науками, міжпредметні зв'язки. Чинники та рушійні сили розвитку особистості. Методи науково-педагогічного дослідження. Спостереження, експеримент, анкетування, тестування. Етапи педагогічного дослідження. Особистість як предмет дослідження педагогічної науки.

Тема 2. Педагогічний процес

Суть і зміст педагогічного процесу. Компоненти педагогічного процесу. Закономірності й актуальні суперечності педагогічного процесу, шляхи їхнього подолання. Залежність педагогічного процесу від завдань, що стоять перед суспільством.

Тема 3. Процес виховання.

Сутність і закономірності процесу виховання. Особливості виховного процесу. Етапи процесу виховання. Мотиви виховання, принципи виховання. Мета та зміст виховання: в українському суспільстві. Моральний, національний, патріотичний, громадянський, родинний, валео-екологічний аспекти змісту виховання.

Методи виховання та їхня класифікація (методи формування свідомості; методи організації діяльності, спілкування й формування досвіду суспільної поведінки; методи стимулювання діяльності й поведінки; методи самовиховання й саморозвитку).

Соціальне середовище та його виховні функції. Освітнє середовище закладу освіти. Специфіка виховних впливів на особистість ресурсами інформаційно-комунікаційних

технологій.

Результат процесу виховання, шляхи підвищення його ефективності. Критерії вихованості особистості.

Колектив у системі виховання. Види та структура колективу. Динаміка розвитку колективу. Шляхи згуртування колективу.

Тема 4. Процес навчання

Загальні питання дидактики. Предмет, завдання й основні категорії дидактики. Тенденції розвитку національної системи освіти та завдання дидактики на сучасному етапі.

Основні компоненти навчального процесу. Функції навчального процесу. Двобічний характер процесу навчання. Психолого-педагогічний базис навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Закони й закономірності процесу навчання. Принципи навчання. Обумовленість принципів навчання метою суспільного розвитку, закономірностями педагогічного процесу.

Загальна характеристика змісту освіти, компоненти змісту освіти. Нормативні документи, що відбивають зміст освіти. Компетентнісна парадигма змісту освіти.

Поняття про методи навчання. Характеристика методів навчання за джерелом здобуття знань. Методи навчання за характером пізнавальної діяльності. Методи навчання за логікою пізнання. Класифікація методів навчання за Ю.К. Бабанським: методи організації навчально-пізнавальної діяльності; методи стимулювання й мотивації; методи контролю й самоконтролю. Активні й інтерактивні методи навчання.

Види навчання. Пояснювальне навчання, проблемне навчання, електронне навчання, дистанційне навчання, змішане навчання, особистісно-орієнтоване навчання.

Форми організації навчально-пізнавальної діяльності в закладах освіти різних типів. Самостійна робота здобувачів

освіти.

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю: сутність, компоненти, педагогічні вимоги. Функції контролю. Методи й форми контролю.

Педагогічні вимоги до оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти. Критерії оцінювання навчальних досягнень.

Тема 5. Освітні технології

Поняття освітньої технології: суть, принципи, структура. Класифікація освітніх технологій: за рівнями – макротехнології, мікротехнології, локальні технології; за орієнтацією на особистісні структури: інформаційні, операційні, емоційно-художні, технології саморозвитку, евристичні, прикладні; за характером змісту – навчальні, виховні, релігійні, професійно-орієнтовні, гуманітарні й технократичні, галузеві та предметні; за рівнем новизни: традиційні й інноваційні.

Освітня інновація як цілеспрямоване й кероване внесення прогресивних змін в освітню практику шляхом створення, поширення й освоєння новоутворень.

Перелік питань, що виносяться на вступне випробування

1. Загальна характеристика ступеневої системи освіти в Україні.
2. Основні категорії педагогіки: виховання, навчання, розвиток, формування.
3. Зв'язок педагогічної науки з іншими антропологічними науками.
4. Структурні компоненти процесу виховання мета, завдання, зміст, форми, методи, діагностика особистої вихованості індивіда.
5. Формування наукового світогляду в умовах інформаційно-технократичного суспільства.
6. Принцип стимулювання суб'єкта до самовиховання. Принцип цілісного підходу до виховання.
7. Формування культури поведінки й цінностей особистого життя, орієнтація на пріоритет духовного зростання.
8. Єдність виховання й самовиховання.
9. Зміст, форми, методи економічного виховання
10. Академічна доброчесність як явище сучасного освітнього простору.
11. Характеристика методів формування свідомості.
12. Самостійна робота здобувачів освіти, вимоги до її організації.
13. Характеристика принципів гуманізації виховання, урахування вікових й індивідуальних особливостей, виховання в діяльності та спілкуванні.
14. Етапи процесу виховання.
15. Методи стимулювання обов'язку й відповідальності в навчанні: роз'яснення, прийоми емоційного впливу (проблемний виклад матеріалу, художнє ілюстрування,

діалогізація розповіді, повідомлення в новому ракурсі, включення у життєві ситуації).

16. Методи організації діяльності й формування досвіду громадської поведінки (привчання, вправи, доручення, виховні ситуації).

17. Методи стимулювання й корекції поведінки (заохочення, покарання);

18. Методи самовиховання (самоспостереження, самоаналіз, самоконтроль).

19. Способи організації навчальної діяльності: колективна, групова, індивідуальна, парна робота.

20. Педагогіка партнерства: суть, шляхи реалізації.

21. Шляхи формування навчальної мотивації.

22. Характеристика переваг утруднень пов'язаних із діджиталізацією освітнього процесу.

23. Інтерактивні форми й методи навчання.

24. Правові, моральні, соціальні, культурологічні аспекти інклюзивної освіти.

25. Особливості організації освітнього середовища для осіб із особливими освітніми потребами.

26. Сім'я як головний інститут виховання й розвитку особистості.

27. Колектив як соціокультурне середовище виховання й розвитку особистості.

28. Вплив сім'ї на розвиток дитини. Зміст сімейного виховання.

29. Основні вимоги принципів виховання.

30. Виховні функції соціального середовища.

31. Зміст і шляхи реалізації громадянського виховання.

32. Зміст і шляхи реалізації естетичного виховання.

33. Поняття виховання й вихованості особистості. Цінності виховання.

34. Методи науково-педагогічних досліджень.

35. Логіка (етапи) психолого-педагогічного дослідження.

36. Особистість, чинники її розвитку.

37. Вікові особливості психічного й фізичного розвитку особистості.

38. Методи самовиховання й саморозвитку.

39. Multi-media – технології в освіті.

40. Здоров'язбережувальні освітні технології.

41. Підходи до організації інклюзивного навчання в закладах освіти.

42. Інтерактивні освітні технології: суть і шляхи реалізації.

43. Різномірне (диференційоване) навчання.

44. Проблемне навчання. Методи проблемного навчання.

45. Технології навчання в співпраці (групової діяльності).

46. Суть і шляхи реалізації проєктного навчання.

47. Ігрові технології навчання.

48. Технології педагогічної підтримки й супроводу індивідуальної траєкторії розвитку й саморозвитку особистості.

49. Технології розвитку критичного мислення.

50. Основні компоненти та функції навчального процесу.

51. Закономірності навчального процесу та їхня класифікація.

52. Поняття про методи навчання. Підходи до класифікації методів навчання.

53. Методи активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти.

54. Форми організації навчання в закладах освіти різних типів.

55. Контроль й оцінка як педагогічні категорії. Види, форми й методи контролю.
56. Поняття змісту освіти. Компетентнісний підхід до формування змісту освіти.
57. Дидактичні принципи та їхня класифікація.
58. Способи й умови застосування методів проблемно-розвивального навчання.
59. Загальні вимоги до використання методів навчання.
60. Державні нормативні документи, що відображають зміст освіти. Стандарти освіти.
61. Дайте характеристику рівнів сформованості таких якостей особистості, як ініціатива й самостійність.
62. Назвіть основні напрями демократизації інформаційного компоненту змісту освіти.
63. Який із способів мотивації навчання Ви вважаєте пріоритетним?
64. Що Ви вкладаєте в зміст поняття «профілактика» помилок?
65. Розкрийте значення самостійності як риси характеру для виховання й розвитку особистості.
66. Розкрийте суть вислову: «Людина – носій системи цінностей».
67. Які якості характеру особистості формуються в процесі добродійної діяльності?
68. Розкрийте суть понять «авторитарна й демократична педагогіка».
69. Який зміст Ви вкладаєте у вислів: «Людина як суб'єкт виховання»?
70. Прокоментуйте вислів: «Спілкування - це розкіш (Антуан де Сент-Екзюпері)».

71. Назвіть основні види здоров'я людини й чинники здоров'я збереження.

72. Прокоментуйте вислів: «Родина інститут суспільного виховання».

73. Що Вивкладаєте в зміст поняття «самовідповідальність» особистості.

74. Висловіть власне ставлення до організації тестового контролю.

75. Висловіть власну позицію щодо спільного й відмінного в змісті понять «спільна діяльність», «співробітництво», «взаємодія».

76. Прокоментуйте суть поняття «безпечне освітнє середовище».

77. Назвіть критерії оцінки якості освітнього процесу.

78. Висловіть власну думку. Як реалізувати формування сукупності компетентностей здобувачів у межах однієї навчальної дисципліни?

79. Дайте визначення поняття «інтегроване навчання». Висловіть власне ставлення до такого виду навчання.

80. Наведіть приклади реалізації навчальних проєктів. Назвіть етапи роботи над навчальним проєктом.

81. Висловіть Ваше ставлення до запровадження формувального оцінювання в ЗЗСО.

82. Назвіть перешкоди й бар'єри на шляху впровадження інклюзивної освіти.

83. У чому суть «ідеї важкої мети», обґрунтованої С. Лисенковою, В. Шаталовим.

84. Чим відрізняються навички від умінь? Що є більш міцним?

85. Що Ви розумієте під педагогічною ситуацією? Який алгоритм її вирішення Ви можете запропонувати?

86. Висловіть власну думку. Чи змінилися сьогодні погляди на роль колективу у вихованні особистості?

87. Поясніть суть таких понять, як «вихованість», «навченість».

88. Проілюструйте прикладами реалізації таких методичних прийомів виховання, як «самозвертання», «самопереконавання», «самокритика».

89. Доведіть взаємозв'язок процесів навчання й розвитку особистості.

90. Наведіть конкретні приклади застосування методів, прийомів виховання для розкриття здібностей особистості.

Критерії оцінювання знань

Оцінювання знань абітурієнтів проводиться за 200-бальною шкалою. При цьому використовуються такі критерії:

180-200 балів	вступник дав правильну, вичерпну відповідь на поставлене питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати власне ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ.
160-179 балів	вступник у цілому відповів на поставлене запитання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку у відповіді.
140-159 балів	вступник отримує за правильну відповідь з двома-трьома суттєвими помилками.
120-139 балів	вступник дав неповну відповідь на запитання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел.
100-119 балів	вступник має неповне знання програмного матеріалу, але отримані знання відповідають мінімальним критеріям оцінювання.
до 99 балів	вступник дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів.

Екзаменаційний білет містить 3 питання з основних розділів, приведених у Програмі.

Список рекомендованої літератури:

Базова

1. Башкір О. І. Дидактика : навч.-метод. посіб. / О. І. Башкір, С. О. Васильєва, Т. М. Собченко ; ХНПУ ім Г. С. Сковороди. – Харків : [б. в.], 2016. – 163 с.
2. Башкір О.І. Теорія виховання: навчально-методичний посібник/ за ред.. С.Т. Золотухіною. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2016. 96 с.
3. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб., доп. Київ : Академвидав, 2007. 616 с.
4. Глоссарій сучасної освіти URL: <https://imzo.gov.ua/stem-osvita/glosariy/>
5. Інтерактивні технології навчання / Авт. колектив: О. І. Прометун, Л. В. Пироженко, Г. І. Коберник та інші. К.: Наук світ, 2004. 85 с.
6. Концептуальні засади реформування середньої освіти «Нова українська школа». URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
7. Концепція розвитку педагогічної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konsepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>
8. Пащенко М. І. Технологія використання активних методів навчання: Навч. посібник К.: Наук, світ, 2003. 99 с.
9. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації/ кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. Харків : Фоліо, 2015. 572 с.
10. Підласий І.П. Практична педагогіка або три технології. Інтерактивний підручник для педагогів ринкової системи освіти Київ.: Видавничий Дім Слово, 2004. 616 с.

11. Пометун О. & Пироженко Л. (2004). Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: А.С.К. URL: https://www.studmed.ru/pometun-o-pirozhenko-lv-suchasniy-urok-nteraktivn-tehnologyi-navchannya_aa56c3aeec3.html

12. Порошенко М. (2019). Інклюзивна освіта : навчальний посібник : Київ: ТОВ«Агентство «Україна».URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/inkluzyvne-navchannya/posibniki/inklyuziyavnz.pdf>

13. Шевців М. (2016). Основи інклюзивної педагогіки: підручник. К. : «Центр учбової літератури». URL: <http://navigator.rv.ua/wp-content/uploads/2019/10/Osnovy-inkluzyvnoyi-pedagogyky-OK-2019.pdf>

Допоміжна

14. Бондар В. І. Проблеми становлення і розвитку методології наукового пізнання в педагогіці. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. 161 с.

15. Боярська-Хоменко А. В. Підтримка психоемоційного здоров'я педагога як запорука психологічного комфорту учнів. Наукова молодь-2019 : зб. матеріалів VII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених, Київ, 4 жовт. 2019 р. / Ін-т інформ. технологій і засобів навчання НАПН України. Київ : ЦП Компрінт, 2019. С. 9–12.

16. Використання мультимедійних технологій в освітньому процесі URL : <https://naurok.com.ua/vikoristannya-multimediynih-tehnologiy-v-osvitnomu-procesi-195133.html>

17. Вища освіта України: ризики, сподівання, успіхи : монографія / М. Б. Євтух, Л. Г. Горяна, Н. О. Терентьєва. Київ, 2015. 420 с.

18. Ворожбіт-Горбатюк В. В. Національна традиція у духовно-моральному вихованні дітей. Дев'ять життів традиції : матеріали всеукр. форуму-семінару, Харків, 13–15 верес. 2019 р.

Харків, 2019. С. 39–41.

19. Ворожбіт-Горбатюк В.В. (2020) Паритетність як принцип організації освітнього середовища у НУШ, Будапешт <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/issue/view/18.09.2020/349>
Зеленська Л.Д., Микитюк С.О., Куц Г.М. Педагогічна освіта України: протиріччя та шляхи виходу із кризи. Новий колегіум. 20219. №3. С. 33-38.

20. Золотухіна С. Т. Педагогічна майстерність викладача вищої школи : метод. рек. до семінар.-практ. занять з навч. дисципліни для здобувачів освіт. ступеня «Доктор філософії» / С. Т. Золотухіна, О. М. Кін, Н. О.Ткачова ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХНПУ, 2019. 50 с.

21. Інклюзивна освіта в Україні: Соціально-педагогічний аспект.

URL:https://www.researchgate.net/publication/323731972_INKLUVNA_OSVITA_V_UKRAINI_SOCIALNO-PEDAGOGICNIJ_ASPEKT

22. Інноватика в галузі освіти : метод. рек. до проведення лекц., семінар. занять, орг. позааудитор. самот. роботи, підгот. до підсум. Атестації / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [уклад.: О. В. Попова, Н. О. Ткачова, С. О. Васильєва]. Харків : ХНПУ, 2020. 55 с.

23. Моделювання й інтеграція сервісів хмарно орієнтованого навчального середовища. за заг. ред. С. Г. Литвиної. [монографія]. К. : ЦП «Компринт». 2015. 163 с.

«Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. К., 2017. 206 с.

24. Новий освітній простір . Інформаційний посібник. (2019)
URL :. <http://www.dfr.minregion.gov.ua>

25. Освіта дорослих : енциклопедичний словник за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; Нац. акад. пед. наук України, Нац.

акад. Держ. Упр. при Президентові України. Київ : Основа, 2014. 496 с.

26. Презентація «Індивідуальна програма розвитку». Індивідуальний навчальний план. Індивідуальна навчальна програма URL : <https://naurok.com.ua/prezentaciya-individualna-programa-rozvitku-individualniy-navchalniy-plan-individualna-navchalna-programa-195326.html>

27. Прокопенко, І. Ф. Від нової школи до нової України. Освіта і доля нації. Сучасна школа: тенденції розвитку і рефлексія досвіду : матеріали XVIII Міжнар. наук.-практ. конф., Харків. 2017. С. 3–5.

28. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Кіриченко С. В. Професійна самореалізація вчителів старшої школи в освітній проектній діяльності в контексті Нової української школи : колективна монографія. Харків. 2018. 144 с.

29. Термінологічний словник з основ підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів післядипломної педагогічної освіти : термінологічний словник / авт. кол.: Є. Р. Чернишова, Н. В. Гузій, В. П. Ляхоцький [та ін.] ; за наук. ред. Є. Р. Чернишової ; Ун-т менедж. освіти НАПН України. Київ, 2014. 230 с.

30. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика : монографія / Г. М. Тимошко. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2014. 592 с.

31. Шлейхер, Андреас. (2018). Найкращий клас у світі: як створити освітню систему 21-го століття. Перекл. Г.Лелів. Львів: Літопис. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/yakist-osviti/shlyaykher-naykrashchiy-klas-u-sviti-yak-stvoriti-sistemu-osviti-21-go-stolittya.pdf>

32. Prokopenko, I. F. & Trubavina, I. M. (ed.). Theory and

Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School: monograph. Prague, OKTAN PRINT URL. 2020:

33. <http://dspace.hnpu.edu.ua/handle/123456789/3678>

Інформаційні ресурси

1. PISA : Україна URL : <http://pisa.testportal.gov.ua>
2. Державний стандарт базової середньої освіти: Дорожня карта впровадження 2020-2021. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpneva_-_konferencia/2020/7%20prezi%20karandiy.pdf
3. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
5. Інклюзивна освіта : від основ до практики URL: http://lib.iitta.gov.ua/719179/1/Інклюзивна%20освіта_від%20основ%20до%20
6. Міністерство освіти і науки України URL : <https://mon.gov.ua/ua>
7. Моделі змішаного навчання: особливості, поради, успішні приклади. Сайт ed-era.com. URL: <http://blog.ed-era.com/modieli-zmishanogho-navchannia-osoblivosti-poradi-uspishni-prikladi/>
8. План впровадження реформи загальної середньої освіти «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА» на період до 2029 року. URL : https://osvita-omr.gov.ua/wp-content/uploads/2019/10/2plan2029_nush.pdf